

Ett grönare Helsingborg

HANDLINGSPLAN FÖR GRÖNSTRUKTUREN 2014 - 2020

ETT GRÖNARE HELSINGBORG

Handlingsplan för grönstrukturen 2014–2020

INNEHÅLL

Bakgrund och mål	3
Delmål och syften	4
Planens avgränsning och upplägg	7
Projektprioritering och finansiering	8
Ansvarsfördelning	9

BILAGOR

Bilaga 1: Jordbodalen–Östra Ramlösa–Filborna

Bilaga 2: Planteringen–Miatorp–Lussebäcken–Högasten

BAKGRUND OCH MÅL

Helsingborg är inne i ett expansivt skede där mycket händer. Den växande befolkningen ställer nya krav på staden och i den förtätade staden blir omfattningen och utformningen av grönstrukturen viktig.

■ För att möta framtidens utmaningar har staden tagit fram ett grönstrukturprogram – ett kunskapsunderlag för att kunna beakta och förbättra gröna värden i den fortsatta stadsutvecklingen. Den visar både övergripande gröna värden i dagens Helsingborg och utmaningar knutna till förtätning, klimatförändringar och bevarandet av den biologiska mångfalden.

Grönstrukturprogrammets mål är att grönstrukturen ska vara:

- ▶ sammanhängande
- ▶ tillräckligt stor
- ▶ nåbar
- ▶ karaktärsskapande
- ▶ varierad och mångfunktionell

För att uppnå målen behöver grönstrukturen utvecklas, kompletteras och skyddas samtidigt som nya grönområden tillskapas. Våra gröna områden behöver fyllas med fler funktioner och värden samtidigt som de görs mer tillgängliga. Det handlar om åtgärder både i tätort och på landsbygd. För att lyckas med detta rekommenderas det i grönstrukturprogrammet att en handlingsplan tas fram, där målen kan brytas ned, prioriteras, budgeteras och arbetas in i förvaltningens verksamheter.

Ett annat dokument som ger stöd för att en handlingsplan utarbetas är *Miljöprogram för Helsingborgs stad 2011-2015*, som ska leda till att Helsingborg utvecklas till en miljömässigt hållbar kommun.

En handlingsplan för Helsingborgs grönstruktur kopplar också tydligt till stadens vision:

"År 2035 ska Helsingborg vara den skapande, pulserande, gemensamma, globala, balanserade staden för människor och företag."

Handlingsplanens mål

Handlingsplanen beskriver Helsingborgs grönstruktursatsningar perioden 2014-2020 och omfattar bland annat perspektiven biologisk mångfald, kulturparker, rekreation samt klimat, luft och vatten. Handlingsplanen ska, genom fysiska åtgärder, bidra till att grönstrukturprogrammets mål blir förverkligade.

DELMÅL OCH SYFTEN

Handlingsplanens syfte är att höja grönstrukturens värden och attraktion. För att kunna ta ett övergripande grepp om stadens grönstruktur har vi identifierat ett antal delmål.

Vi vill öka upplevelserna och tryggheten i Helsingborgs grönområden

Exempel på åtgärder:

- ▶ Skapa aktivitetsmöjligheter.
- ▶ Bevara och planera för rofylldhet men även ge möjlighet till vila och återhämtning.
- ▶ Höja kvaliteterna i grönområdena vid förtätning.
- ▶ Utveckla de gröna kulturmiljöerna.
- ▶ Med skötselåtgärder utveckla de gröna miljöerna.
- ▶ Öka de biologiska värdena i stadens parker.

Detta bidrar till att:

- ▶ Grönstrukturen blir varierad, mångfunktionell och karaktärsskapande.

Vi gör det för att:

- ▶ Locka till fysisk aktivitet.
- ▶ Ge alla tillgång till både park och till natur.
- ▶ Visa stadens historia.
- ▶ Skapa möjlighet för möten.
- ▶ Ge möjlighet för människor att uppleva djur och växter i sin närmiljö.

Vi vill öka arealen grönstruktur i Helsingborg

Exempel på åtgärder:

- ▶ Anlägga nya park- och naturområden.
- ▶ Säkerställa befintlig grönstruktur.
- ▶ Skapa nya dagvattenytor.
- ▶ Erbjuda större markägare rådgivning.

Detta bidrar till att:

- ▶ Grönstrukturen blir tillräckligt stor och nåbar.

Vi gör det för att:

- ▶ Förbättra tillgången till park och natur.
- ▶ Skapa stabilare ekosystem.

Vi vill öka närbarheten till och förbättra tillgängligheten i Helsingborgs grönområden

Exempel på åtgärder:

- ▶ Förbättra gångvägar och utöka antalet sittplatser.
- ▶ Skapa, förbättra och knyta samman gröna stråk på landsbygden och i staden.
- ▶ Överbrygga barriärer.

Detta bidrar till att:

- ▶ Grönstrukturen blir sammanhängande och nåbar.

Vi gör det för att:

- ▶ Underlätta för alla, både för olika åldrar och för olika grupper, att komma ut i våra park- och naturområden.
- ▶ Ge möjlighet till rekreation i stadens olika delar och på landet.
- ▶ Främja folkhälsan genom att ge människor möjlighet att motionera i sin närmiljö.

Vi vill stärka naturvärdena och öka den biologiska mångfalden

Exempel på åtgärder:

- ▶ Plantera lövskog.
- ▶ Skapa fler sandblottor.
- ▶ Öppna upp kulverterade vattendrag.
- ▶ Restaurera och anlägga nya ängs- och hagmarker samt våtmarker.
- ▶ Skapa fler faunadepåer.
- ▶ Anpassa skötseln.

Detta bidrar till att:

- ▶ Grönstrukturen blir sammanhängande, tillräckligt stor samt varierad och mångfunktionell.

Vi gör det för att:

- ▶ Förbättra förutsättningarna för växt- och djurlivet.
- ▶ Ge möjlighet för människor att uppleva djur och växter i sin närmiljö.

Vi vill marknadsföra och informera om stadens park- och naturområden

Exempel på åtgärder:

- ▶ Informera på webben om hur man tar sig till grönområdena.
- ▶ Bygga på appen Fritid Helsingborg med till exempel vandringsleder samt natur- och parkinformation.
- ▶ Samarbeta med föreningslivet.
- ▶ Förbättra cykelkartan med information om besöksmål i naturen.
- ▶ Förbättra skyltningen i och till parker och naturområden.

Detta bidrar till att:

- ▶ Park- och naturområdena blir upp märksammade och nåbara.

Vi gör det för att:

- ▶ Förbättra kunskapen om våra grönområden.
- ▶ Få fler helsingborgare att uppleva naturen.

Vi vill förbättra Helsingborgs klimat, luft och vatten

Exempel på åtgärder:

- ▶ Skapa nya dagvattenytor.
- ▶ Plantera träd som renar luften.
- ▶ Anlägga gröna tak och väggar.
- ▶ Tillföra grönska i hårdgjorda miljöer.
- ▶ Utöka skogsarealen.

Detta bidrar till att:

- ▶ Grönstrukturen blir tillräckligt stor, karaktärsskapande samt varierad och mångfunktionell.

Vi gör det för att:

- ▶ Förbättra lokalklimatet för Helsingborgs invånare.
- ▶ Öka ekosystemtjänsterna och verka för en hållbar utveckling.
- ▶ Rusta staden för klimatförändringar.

UTVÄRDERING OCH MÅLVÄRDEN

Utvärdering kommer att ske efter varje projektavslut. Mätetalen för de olika projekten bestäms i samband med områdesanalyserna. Målvärdena som utvärderas kan beröra:

- ▶ Attraktivitet/trygghet
- ▶ Areal
- ▶ Närbarhet/tillgänglighet
- ▶ Biologisk mångfald
- ▶ Marknadsföring/information
- ▶ Klimat, luft och vatten

PLANENS AVGRÄNSNING OCH UPPLÄGG

Handlingsplan för Helsingborgs grönstruktur omfattar hela kommunen och tidsbegränsas efter investeringsbudgetens tidsram, det vill säga 2015-2020. Planen utgår från grönstrukturprogrammet och de förslag på åtgärder som redovisas där.

■ Handlingsplanen kommer att fokusera på de mest prioriterade insatserna vad gäller grönstrukturen. Arbetet går i huvudsak ut på att förbättra och utveckla den mark stadsbyggnadsförvaltningen har rådighet över. För att kunna binda ihop stråk, komplettera och skydda befintlig grönstruktur samt utveckla ny natur behövs samarbete med andra förvaltningar och markägare.

I det fortsatta arbetet med handlingsplanen redovisas vilka konsekvenser de föreslagna insatserna får för driften samt kostnaderna för detta. Det regelbundna underhållet i stadens parker ingår i drift- och underhållsavdelningens ordinarie verksamhet och redovisas inte här.

Handlingsplanen delas in i följande insatsområden: *centralorten*, *byar* och *stråk samt natur- och rekreationsområden*. Därmed säkerställs att handlingsplanen omfattar hela kommunen och olika typer av insatser.

Insatsområde Centralorten är uppdelat i fyra delar – öst, syd, norr och centrum.

Insatsområde Byar inbegriper i huvudsak orterna Allerum - Hjälmshult, Bårslöv, Domsten, Gantofta, Hittarp/Laröd, Hasslarp och Kattarp, Mörarp, Påarp, Rydebäck, Vallåkra och Ödåkra.

Insatsområde Stråk samt Natur- och rekreationsområden inkluderar både stråk på landet och i staden samt naturreservat och anläggande av ny natur.

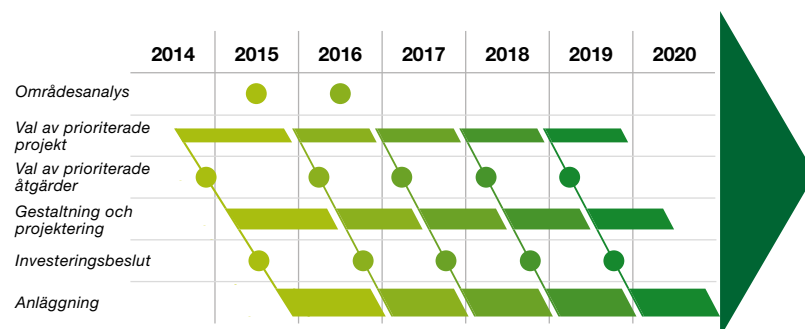
Inom insatsområdena utförs områdesanalyser som ligger till grund för valen av olika projekt. Prioritering av projekten görs efter en bedömning av vilka nyttorna är i förhållande till kostnaderna och behoven utifrån socialt och biologiskt perspektiv. Insatser för grönstrukturen i staden berör flest människor och därför tillfaller en större del av budgeten detta insatsområde. I alla delprojekt ska samverkan ske med lokala aktörer.

Två inledande projekt är identifierade. Det ena är *Jordbodalen – Östra Ramlösa – Filborna*, det andra är *Planteringen – Miatorp – Lussebäcken – Högasten*. Dessa projekt redovisas övergripande i medföljande bila-

gor. Förslag på övriga projekt under perioden 2015-2020 redovisas i föreslagna projektprioritering på nästa sida. Efter som behov, förutsättningar och kunskapsläget om Helsingborgs grönstruktur ökar med projektets framskridande och förändras över tid, kommer den föreslagna projektprioriteringen att aktualiseras och revideras årligen.

Projekten består huvudsakligen av investeringar i nya och befintliga grönområden. Utöver dessa investeringar kan även andra åtgärder vara aktuella i projekten, så som att ta fram förslag till ändring av detaljplaner för att säkra befintliga grönområden, att ge förslag på säkra passager till grönområden, och att genomföra informationsinsatser.

Projektens uppbyggnad, hur de löper tidsmässigt och hur de samspelar med varandra visas i figur 1.

FIGUR 1. Principskiss över projektupplägg.

PROJEKTPRIORITERING OCH FINANSIERING

Finansieringen av handlingsplanens olika projekt föreslås i huvudsak att bekostas av stadsbyggnadsförvaltningen och de olika projekten kopplas framför allt till förvaltningens investeringsbudget.

Projektprioritering

Handlingsplanen omfattar investeringar och andra åtgärder under åren 2015–2020. Inom denna tidsperiod ska investeringsprojekten enligt tabellen *Föreslagen projektprioritering*, se figur 2, genomföras.

Ekonomiska ramar

För att kunna utveckla Helsingborgs grönstruktur och ta ett övergripande grepp utifrån grönstrukturprogrammets intentioner behöver medel avsättas i investeringsbudgeten.

Enligt de beräknade kostnaderna i föreslagen projektprioritering behövs det under perioden 2015-2020 avsättas omkring 14 miljoner kronor per år för stadens grönstruktursatsningar. De ekonomiska ramarna för handlingsplanen föreslås i den framtida investeringsbudgeten se ut enligt figur 3.

Övriga projekt inom handlingsplanen, så som kommunikation och attityd- och beteendepåverkan, ska hanteras i stadsbyggnadsförvaltningens ordinarie driftbudget.

Konsekvenser

Vid genomförandet av de olika projekten kommer drift och underhåll att beaktas. Vissa kvalitetshöjande åtgärder, som sker för att möta ett ökat tryck från invånarna, kommer att medföra ökade drift- och underhållskostnader. Detta förutsätter att en parallell diskussion förs rörande kompensation av driftskonsekvenserna. Om inte investeringsbeslutet följs upp med en sådan diskussion är risken stor att de åtgärder som föreslås inte får den effekt som eftersträvas.

FIGUR 2. Föreslagen projektprioritering. Röda markeringar visar kostnader för projekt där finansieringen är oklar.

Insatsområden	Projekt	2015	2016	2017	2018	2019	2020	SUMMA
Områdesanalyser	Hela Helsingborg	0,5	0,5					1 MSEK
Centralorten – öst	Jordbodalen – Östra Ramlösa – Filborna	6	6					12 MSEK
	Övriga grönstrukturinsatser öst				2,5			2,5 MSEK
Centralorten – syd	Planteringen – Miatorp – Lussebacken – Högastan		3	5	4			12 MSEK
	Övriga grönstrukturinsatser syd						1	1 MSEK
Centralorten – norr	Pålsjö skog (2015-2016)	1	3			3	2	9 MSEK
	Övriga grönstrukturinsatser norr			1	1			2 MSEK
Centralorten – centrum	Kulturparker (Slottshagen, 2015)	6				4	2	12 MSEK
	Övriga grönstrukturinsatser centrum			1	1			2 MSEK
Byar	Utveckla parkkvalitet i by med brist på parkmark		3		4		2	9 MSEK
	Övriga grönstrukturinsatser byar			1		1		2 MSEK
Stråk samt Natur- och rekreatiomsområden	Nya/förbättrade stråk i staden och på landet, insatser i reservat och rekreatiomsområden samt ny natur. Björka skog m.fl. (2015)	2,5	1	4	2	5,5	1	15,5 MSEK
SUMMA (MSEK)		16	16,5	12	14,5	13,5	8	80,5 MSEK

Beställare

Beställare av handlingsplanen är stadsbyggnadsnämnden.

Styrgrupp

Styrgruppen består av drift- och underhållschefen, chefen för strategisk planering samt stadsträdgårdsmästaren. Adjungerad till mötena är projektledaren.

Projektgrupp

Projektgruppen planerar verksamheten, ger förslag på prioriteringar och utarbetar områdesanalyser. Gruppen består av representanter från gestaltungs- och projekteringsenheten (projektledare), strategiska avdelningen samt drift- och underhållsavdelningen. Till projektgruppens arbete adjungeras vid behov stadsledningsförvaltningens mark- och exploateringsavdelning samt stadsbyggnadsförvaltningens detaljplaneavdelning.

Projektgruppen kommer i det fortsatta arbetet även att föra dialog med invånare, föreningar, intresseorganisationer samt markägare.

Referensgrupp

Referensgruppen har som uppgift att stödja projektgruppen när de olika projekten ska analyseras. Referensgruppen består av representanter från drift- och underhållsavdelningen, gestaltungs- och projekteringsenheten, miljöverkstaden, strategiska avdelningen och detaljplaneavdelningen (alla på stadsbyggnadsförvaltningen) samt från skol- och fritidsförvaltningen, miljöförvaltningen, stadsledningsförvaltningens mark- och exploateringsavdelning och NSVA.

Genomförandefas

Stadsmiljöavdelningen ansvarar för gestaltning och projektering, projektledning, anläggning samt uppföljning.

Redovisning

Handlingsplanen kommer att redovisas för Forum (stadsbyggnadsförvaltningen) innan den lyfts till stadsbyggnadsnämnden. Listan med föreslagen projektprioritering kommer att stämmas av med Forum (stadsbyggnadsförvaltningen) och plangruppen vid behov.

Beslut

Handlingsplan för Helsingborgs grönsstruktur beslutas i stadsbyggnadsnämnden. Investeringsbeslut för enskilda projekt tas fortlöpande i nämnden.

Externa medel och samarbete

Möjligheter att söka externa medel till handlingsplanens olika projekt kommer att prövas. Exempel på externa medel är LONA-bidrag (Lokala Naturvårdsprojekt) och olika EU-fonder.

Samarbete och samfinansiering med olika aktörer, till exempel med NSVA och skol- och fritidsförvaltningen, kommer att eftersträvas.

FIGUR 3. Föreslaget utrymme i investeringsbudget.

Grönstrukturinitiativ	
2015	16 MSEK
2016	16,5 MSEK
2017	12 MSEK
2018	14,5 MSEK
2019	13,5 MSEK
2020	8 MSEK
SUMMA	80,5 MSEK

HANDLINGSPLAN
FÖR HELSINGBORGS GRÖNSTRUKTUR 2014 – 2020
Ett grönare Helsingborg

HELSINGBORG

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Järnväggsgatan 22 · Postadress SE-251 89 Helsingborg · Helsingborg kontaktcenter 042-10 50 00 · helsingborg.se